

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 13 mars 2014 (*)

”Sjätte mervärdesskattedirektivet – Undantag från skatteplikt – Artikel 13 B d punkterna 3 och 6 – Särskilda investeringsfonder – Tjänstepensionssystem – Förvaltning – Transaktioner rörande spar- och transaktionskonton, betalningar och överföringar”

I mål C-464/12,

angående en begäran om förhandsavgörande med stöd av artikel 267 FEUF, framställd av Østre Landsret (Danmark) genom beslut av den 8 oktober 2012, som inkom till domstolen den 17 oktober 2012, i målet

ATP PensionService A/S

mot

Skatteministeriet,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz samt domarna E. Juhász, A. Rosas (referent), D. Šváby och C. Vajda,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 2 oktober 2013,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- ATP PensionService A/S, genom H.S. Hansen och T. Kristjánsson, advokater,
- Danmarks regering, genom V. Pasternak Jørgensen, i egenskap av ombud, biträdd av K. Lundgaard Hansen, advokat,
- Förenade kungarikets regering, genom R. Hill, barrister,
- Europeiska kommissionen, genom L. Lozano Palacios, M. Clausen och C. Barslev, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 12 december 2013 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 13 B d punkterna 3 och 6 i

rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1, svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28, nedan kallat sjätte direktivet).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan ATP PensionService A/S (nedan kallat ATP) och Skatteministeriet och avser ett avslag på en begäran om undantag för att erlagga mervärdesskatt för vissa tjänster som ATP utfört för tjänstepensionskassor.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Artikel 13 B d i sjätte direktivet har följande lydelse:

”Utan att det påverkar tillämpningen av övriga gemenskapsbestämmelser, skall medlemsstaterna undanta följande verksamheter från skatteplikt och fastställa de villkor som krävs för att säkerställa en riktig och enkel tillämpning och förhindra eventuell skatteflykt, skatteundandragande eller missbruk:

...

d) Följande transaktioner:

...

3. Transaktioner och förhandlingar rörande spar- och transaktionskonton, betalningar, överföringar, fordringar, checkar och andra överlåtbara skuldebrev, med undantag av inkasso och factoring.

...

6. Förvaltning av särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna.”

4 I artikel 1.2 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EGT L 375, s. 3; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 116), i ändrad lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/107/EG och 2001/108/EG av den 21 januari 2002 (EGT L 41, 2002, s. 20 respektive s. 35, nedan kallat direktiv 85/611), definieras dessa fondföretag enligt följande:

”Vid tillämpning av detta direktiv, om inte annat följer av artikel 2, avses med fondföretag företag

– som har till enda syfte att företa kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper och/eller i andra likvida finansiella tillgångar som avses i artikel 19.1 med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning, och

– vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, med medel ur företagets tillgångar. En åtgärd som ett fondföretag vidtar för att säkra att börsvärdet av dess andelar inte i någon väsentlig mån avviker från fondandelsvärdet (NAV) ska jämföras med återköp eller inlösen.”

5 Enligt artikel 5.2 andra stycket i direktiv 85/611 omfattar ”[f]örvaltningen av värdepappersfonder och investeringsbolag ..., vid tillämpningen av detta direktiv, de funktioner

som anges i bilaga II, som inte är uttömmande”.

6 I denna bilaga II nämns följande funktioner som ”[f]unktioner som ingår i kollektiv portföljförvaltning”:

– Portföljförvaltning

– Administration

- a) Juridiska tjänster och redovisningstjänster avseende fondförvaltningen.
- b) Förfrågningar från kunder.
- c) Värdering och prissättning (inklusive kontrolluppgifter avseende skatter).
- d) Övervakning av att tillämpliga bestämmelser följs.
- e) Upprätthållande av andelsägarregister.
- f) Fördelning av intäkter.
- g) Emission och inlösen av andelar.
- h) Affärsavveckling (inklusive utskick av certifikat).
- i) Registerföring.
- Marknadsföring.”

7 I artikel 5g punkt 1 i direktiv 85/611 har införts en möjlighet för medlemsstaterna att ”tillåt[a] förvaltningsbolagen att till tredje part delegera en eller flera av sina funktioner i syfte att effektivisera bolagens verksamhet” förutsatt att uppdraget uppfyller villkoren i artikel 5g punkt 1.

Dansk rätt

Det danska tjänstepensionssystemet

8 Østre Landsret har beskrivit det danska tjänstepensionssystemet som följer.

9 Østre Landsret har påpekat att systemet består av tre pelare, där den första pelaren utgörs av den lagstadgade pensionen (bland annat folkepension, den statliga ålderspensionen), den andra pelaren av kompletterande tjänstepension och tredje pelaren av kompletterande individuellt pensionssparande. Medan den första pelaren är skattefinansierad finansieras den andra och den tredje pelaren (det kompletterande pensionssparandet) av den person som ska få pensionen utbetald, det vill säga pensionskunden.

10 Det kompletterande pensionssparandet (andra och tredje pelaren) sker i normalfallet genom löpande inbetalningar till en pensionsordning i ett pensionsinstitut (bland annat pensionskassor) eller ett kreditinstitut. Vid tjänstepension (andra pelaren) inbetalar arbetsgivaren normalt pensionsbidraget för arbetstagaren till en pensionskassa, men det kan även ske inbetalning till ett kreditinstitut.

11 Ett kompletterande pensionssparande (andra och tredje pelaren) finansieras i normalfallet av fastställda avgifter, vilket innebär att storleken på pensionsavgiften har avtalats medan storleken på pensionsutbetalningen beror på dels hur stort belopp som har inbetalats, dels hur stor

avkastningen har varit på investeringen (med avdrag för kostnaderna för sparandet).

12 Ett kompletterande pensionssparande kan innehålla följande beståndsdelar:

- En livslång livränta, som utbetalas fram till dess att pensionskunden avlider.
- En pension som kan utbetalas i rater ("ratepension") från tidpunkten för pensionering.
- En kapitalpension som utbetalas vid ett enda tillfälle vid tidpunkten för pensionering.

13 Vid livslång livränta kan en pensionskund från pensionstidpunkten få utbetalt ett löpande pensionsbelopp från pensionstidpunkten fram till sin död. Detta belopp beräknas dels utifrån pensionskundens förväntade genomsnittliga livslängd, dels utifrån hur stort belopp som har sparats vid pensionstidpunkten. En pensionskund kan använda besparingen på en "rate"- eller kapitalpension för att köpa en livränta eller för att göra ytterligare inbetalningar till en befintlig livränta.

14 Pensionsbidraget på det kompletterande pensionssparandet ger rätt till avdrag inom vissa beloppsmässiga ramar enligt dansk inkomstskatterätt. Rätten till avdrag är oavhängig av om det är fråga om en inbetalning till en tjänstepension eller till en pensionsordning i ett kreditinstitut.

15 Pensionskunden beslutar om storleken på den pensionsavgift som ska betalas in till pensionssparandet och fördelningen av den inbetalda pensionsavgiften mellan livslång livränta, "ratepension" och kapitalpension.

16 Vid tjänstepensioner (andra pelaren) är det i normalfallet emellertid arbetsmarknadens parter (arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna), vilka representerar enskilda arbetsgivare och arbetstagare som kollektivt avtalar pensionsvillkoren för arbetstagarna vid de återkommande avtalsförhandlingarna.

17 För arbetstagare som omfattas av sådana kollektivavtal inbetalas i normalfallet den avtalade pensionsavgiften till en pensionskassa (arbetsmarknadspensionskassa). Som komplement till denna obligatoriska pensionsavgift kan arbetstagarna välja att göra extra inbetalningar till tjänstepensionen, liksom de kan välja att upprätta ett individuellt pensionssparande i ett kreditinstitut.

18 Det individuella pensionssparandet (tredje pelaren) omfattar dessutom inbetalningar av personer som inte omfattas av någon pensionsordning på grund av deras anställningsförhållanden, inbegripet egenföretagare, arbetsgivare och direktörer. Dessa personer kan dock också välja att betala in till en tjänstepension (andra pelaren), om det har avtalats en sådan för företagets arbetstagare.

De danska bestämmelserna om mervärdesskatt

19 I 13 § första stycket punkt 11 c och f i mervärdesskattelagen (momsloven) föreskrivs följande:

"13 § Det ska inte erläggas mervärdesskatt för följande varor och tjänster:

...

11) Följande finansiella verksamheter:

...

c) Transaktioner, inbegripet förmedling, rörande spar- och transaktionskonton, betalningar, överföringar, fordringar, checkar och andra överlåtbara skuldebrev, med undantag av inkasso och factoring.

...

f) Förvaltning av särskilda investeringsfonder.”

20 I juridisk vägledning (Den Juridiske Vejledning) 2012-2, D.A.5.11.6, som innehåller myndigheternas officiella riktlinjer för tolkningen av mervärdesskattelagen anføres att undantaget från skyldigheten att erlægga mervärdesskatt för transaktioner rörande spar- och transaktionskonton bland annat omfattar upprättande av ett inlåningskonto, pensionssparkonto och andra sparordningar samt insättning och uttag av medel på kontona.

21 Det framgår vidare att "[t]ransaktioner rörande betalningar och överföringar består i att det sker en överföring av medel kontant, elektroniskt, exempelvis via en adb?central eller via SWIFT (the Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication), eller med stöd av handlingar som utarbetats på bestämda villkor. Betalningar, överföringar och betalningsförmedling kan ske genom underleverantörer, exempelvis PBS.”

22 I vägledning D.A.5.11.9.3 anføres att förvaltning av särskilda investeringsfonder bland annat omfattar:

- Den dagliga administrationen av portföljen, inbegripet bokföring,
- rådgivning och beslut om placering av medel och verkställande av köp och försäljning av värdepapper för fondens räkning,
- beräkning av fondandelarnas inre värde,
- utfärdande och inlösen av fondandelar, och
- andra administrativa tjänster, inbegripet IT, prospekt, marknadsföring, ledning samt utveckling och analys.

23 Det framgår vidare av vägledningen att förvaltning av investeringsfonder är undantagen från skyldigheten att erlægga mervärdesskatt, oavsett om förvaltningen utförs av fonden själv, av ett förvaltningsbolag eller andra som detta uppdrag rättsenligt har lämnats över till.

24 I punkt 2 i beslutet att begära förhandsavgörande erinrar Østre Landsret (överrätten i Östdanmark) om att vägledning D.A.5.11.9.2 beskriver särskilda investeringsfonder enligt följande:

”Skatterådet (nationellt råd för skattefrågor) har i ett bindande svar följt domstolens dom [av den 28 juni 2007 i mål C-363/05, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust och The Association of Investment Trust Companies, REG 2007, s. I?5517, nedan kallat JP Morgan Fleming]. Skatterådet anger i svaret de investeringsfonder som enligt dansk rättspraxis omfattas av undantaget från skyldigheten att erlægga mervärdesskatt. Se vägledning om tolkningen avseende skatt 2008 353.SR.

Följande särskilda investeringsfonder omfattas av undantaget från skyldigheten att erlagga mervärdesskatt i 13 § första stycket punkt 11 f i mervärdesskattelagen:

1. Särskilda investeringsfonder och andra [fondföretag] som omfattas av direktiv [85/611].
2. Kontoförande investeringsfonder, se 2 § i lag om beskattning av medlemmar i kontoförande investeringsfonder, oavsett om fonderna omfattas av direktiv [85/611].
3. Utdelande investeringsfonder som omfattas av 16 C § första stycket i lag om taxering [Ligningsloven], oavsett om de omfattas av direktiv [85/611].
4. Investeringsbolag som omfattas av 19 § andra till fjärde styckena i lag om beskattning av aktieutdelning [Aktieavancebeskatningsloven], oavsett om de omfattas av direktiv [85/611].
5. Certifikatutställande ackumulerade investeringsfonder som omfattas av 1 § första stycket punkt 5a i lagen om social service [lov om social service], oavsett om de omfattas av direktiv [85/611].
6. Investeringsfonder med fast aktiekapital som investmentbolag, se [domen i målet JP Morgan Fleming], oavsett om de omfattas av punkterna 2–5 ovan.
7. Andra institut för kollektiva investeringar i värdepapper, som efter en konkret bedömning kan anses tillhandahålla tjänster som är jämförbara med och konkurrerar med de tjänster som investeringsfonder enligt punkterna 1–6 ovan bland annat erbjuder medlemmar och aktieägare för riskspridning i samband med investeringar i värdepapper.”

Bakgrunden till det nationella målet och tolkningsfrågorna

25 Østre Landsret har beskrivit bakgrunden till det nationella målet som följer.

26 ATP:s största kund är PensionDanmark, som är ett tjänstepensionsinstitut. PensionDanmark administrerar avtals- och verksamhetsavtalade tjänstepensioner för 12 fackförbund och 37 arbetsgivarföreningar med totalt 602 000 medlemmar, vilka arbetar i 22 000 privata och offentliga verksamheter.

27 Det förfarande som ATP:s tjänster ingår i ser ut som följer: ATP upprättar ett konto för den enskilde pensionskunden i pensionskassans system hos ATP med ledning av de upplysningar som ATP mottar från arbetsgivararen. Arbetsgivaren rapporterar in de pensionsavgifter som de anställda ska betala in och överför till pensionskassans konto i ett kreditinstitut ett belopp motsvarande summan av de anställdas pensionsavgifter. Det belopp som arbetsgivaren ska betala in till den enskilde arbetstagaren enligt kollektivavtal eller verksamhetsavtal gottskrivs därefter av ATP arbetstagarens (pensionskundens) konto i pensionskassans system hos ATP.

28 Pensionskunden har alltid tillgång till sitt pensionskonto via pensionskassans sida på internet. ATP registrerar löpande de belopp som sätts in på kontot och de belopp som tas ut, så att pensionskontots saldo överensstämmer med pensionssparandet (exklusive avkastning som har uppkommit men ännu inte gottskrivits).

29 ATP initierar vidare uttag av belopp på pensionskundens konto genom att lämna uppdrag till ett kreditinstitut att betala ut beloppen till pensionskunderna.

30 Pensionskassorna investerar själva de inbetalda pensionsmedlen.

31 ATP utför följande uppgifter för pensionskassorna:

”– Administrativa uppgifter: som bland annat består i särskild information och rådgivning till arbetsgivare och arbetstagare (pensionskunder) avseende pensionskassornas pensionssparande.

– Systemunderhåll och systemutveckling, vilket avser utveckling och underhåll av den plattform till vilken ATP:s bidrag till pensionskassorna levereras.

– Tjänster avseende pensionsinbetalningar och pensionsutbetalningar.

32 Fram till den 30 juni 2002 gjorde ATP avdrag för mervärdesskatt av det vederlag som pensionskassorna betalade för sina tjänster. Med anledning av domstolens dom av den 5 juni 1997 i mål C-2/95, Sparekassernes Datacenter (SDC) drog emellertid ATP slutsatsen att tjänsterna avseende in- och utbetalningar av pension utgjorde transaktioner rörande betalningar eller överföringar, vilka är undantagna från mervärdesskatt enligt artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet.

33 ATP meddelade den 26 juni 2002 detta till Skatteministeriet. Genom beslut av den 7 oktober 2005 beslutade sistnämnda att ATP:s tjänster rörande pensionsutbetalningar var transaktioner rörande betalningar eller överföringar som var undantagna från skyldigheten att erlägga mervärdesskatt, men skatteministeriet godtog inte att tjänsterna rörande inbetalningar till pensionskassorna var undantagna från skyldigheten att erlägga mervärdesskatt, med undantag för den tjänst som rör mottagande och inlösen av checkar. I beslut av den 13 maj 2009 fastställde Landsskatteretten (myndighet som beslutar i skattefrågor) Skatteministeriets beslut.

34 ATP överklagade fastställelsebeslutet till Retten i Hillerød som hänvisade målet till Østre Landsret.

35 Østre Landsret har i punkt 1.2 i beslutet att begära förhandsavgörande påpekat att de tjänster som Skatteministeriet och Landsskatteretten inte ansåg omfattades av undantaget från skyldigheten att erlägga mervärdesskatt huvudsakligen utgjordes av:

”1. Registrering av arbetsgivare som ska betala in pensionsavgifter, med ledning av de upplysningar som mottagits från dessa arbetsgivare.

2. Upprättande av konto i pensionskassans system hos ATP till arbetstagarna (pensionskunderna) med ledning av de upplysningar som mottagits från arbetsgivarna.

3. Tillhandahållande av faciliteter att användas vid inbetalningar från arbetsgivare, således att inbetalning av summan av pensionsavgifterna för arbetsgivarens anställda kan ske till pensionskassans konto i ett kreditinstitut via en onlineservice (internet) eller via inbetalningskort.

4. Mottagande och registrering av rapporter från arbetsgivare om allokering av det totala beloppet till enskilda arbetstagare (inbegripet beräkning och avdrag för arbetsmarknadsbidrag, som har direkt samband med pensionsinbetalningen till kassan).

5. Gottskrivning av pensionsbidraget på den enskilde pensionskundens konto i pensionskassans system hos ATP, inbegripet löpande uppdatering av kontot med registrerade inbetalningar och avkastning.

6. Registrering av otillräckliga inbetalningar.

7. Meddelande till pensionskunderna om inbetalda medel till kapitalpensionen.

8. Utskick av kontoutdrag.”

36 ATP har i Østre Landsret gjort gällande att dess tjänster är undantagna från skyldigheten att erlægga mervärdesskatt:

- som förvaltning av särskilda investeringsfonder enligt 13 § första stycket punkt 11 f i mervärdesskattelagen vilken implementerar artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet, och/eller
- som en transaktion rörande spar- och transaktionskonton, betalningar eller överföringar enligt 13 § första stycket punkt 11 c i mervärdesskattelagen, vilken implementerar artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet.

37 Skatteministeriet ansåg inte att de tjänster som tillhandahölls av ATP omfattades av undantaget från skyldigheten att erlægga mervärdesskatt, eftersom pensionskassor måste åtskiljas från särskilda investeringsfonder av följande skäl:

- Pensionskassorna kombinerar tjänster rörande pensionssparande och försäkring. Pensionerna kan bestå i antingen en livränta eller en pension, vilken antingen utbetalas på en gång eller under en bestämd tidsperiod. De ger ett komplettmenterande försäkringsskydd vid exempelvis dödsfall eller arbetsoförmåga.
- Det är arbetsgivarna som betalar in pensionsbidragen med stöd av kollektivavtal och inte de anställda.
- Syftet med pensionssparandet är att skapa en balans mellan inkomsterna som yrkesverksam och som pensionär, medan syftet med investeringar i allmänhet är förmögenhetsökning.
- Inbetalningar till en pensionskassa ger i viss utsträckning rätt till avdrag enligt bestämmelserna om inkomstskatt.

38 Østre Landsret har mot denna bakgrund beslutat att vilandeförklara målen och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Ska artikel 13 B d punkt 6 i [sjätte direktivet] tolkas så att begreppet ’särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna’ ska omfatta pensionskassor sådana som de i det nationella målet med följande kännetecken, när medlemsstaten erkänner de institut som anges i punkt 2 i begäran om förhandsavgörande [återgivna i punkterna 19–24 i denna dom]:

- a) avkastningen till arbetstagaren (pensionskunden) är beroende av avkastningen på pensionskassans investeringar,
- b) arbetsgivaren ska inte göra en ytterligare inbetalning för att säkra pensionskunden en viss avkastning,
- c) pensionskassan investerar kollektivt sparmedlen utifrån en princip om riskspridning,
- d) huvuddelen av inbetalningarna till pensionskassan följer av kollektivavtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare (arbetsmarknadens parter), vilka representerar enskilda arbetstagare och arbetsgivare, och inte av individuella avtal med arbetstagarna,

- e) arbetstagaren kan individuellt besluta att göra ytterligare inbetalningar till pensionskassan,
 - f) egenföretagare, arbetsgivare och direktörer kan välja att betala in pensionsbidrag till pensionskassan,
 - g) en på förhand fastställd del av det kollektivt avtalade pensionssparandet för arbetstagare används till en livslång livränta,
 - h) pensionskunderna står för pensionskassans kostnader,
 - i) inbetalningar till pensionskassan ger rätt till avdrag inom vissa beloppsmässiga gränser enligt nationell inkomstskatterätt,
 - j) inbetalningar till en individuell pensionsordning, inbegripet till en pensionsordning i ett kreditinstitut, där medlen kan placeras i en investeringsfond, ger rätt till avdrag enligt nationell inkomstskatterätt i samma omfattning som vad som angetts under i,
 - k) avdragsrätten för inbetalningar under i motsvaras av att utdelningar beskattas, och
 - l) sparmedlen ska som utgångspunkt betalas ut efter att pensionsåldern har inträtt?
- 2) Om den första frågan besvaras jakande, ska artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet tolkas så, att begreppet 'förvaltning' omfattar en tjänst av det slag som avses i det nationella målet, se punkt 1.2 i beslutet att begära förhandsavgörande?
- 3) Ska en tjänst av det slag som avses i det nationella målet rörande pensionsbetalningar (se punkt 1.2 i beslutet att begära förhandsavgörande [punkt 35 i denna dom]), betraktas som en enda tjänst eller som flera särskilda tjänster som ska bedömas var för sig i förhållande till artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet [se punkt 35 i denna dom]?
- 4) Ska artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet tolkas så att det undantag från skyldigheten att erlagga mervärdesskatt som föreskrivs i den bestämmelsen för transaktioner rörande betalningar eller överföringar omfattar en leverans såsom den i det nationella målet rörande pensionsbetalningar till en pensionskassa, (se punkt 1.2 i beslutet att begära förhandsavgörande [se punkt 35 i denna dom])?
- 5) Om den fjärde frågan besvaras nekande, ska artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet tolkas så att det undantag från skyldigheten att erlagga mervärdesskatt som föreskrivs i den bestämmelsen för spar- eller transaktionskonton omfattar en tjänst såsom den i det nationella målet rörande pensionsbetalningar till en pensionskassa, (se punkt 1.2 i beslutet att begära förhandsavgörande [se punkt 35 i denna dom])?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan avseende begreppet "särskilda investeringsfonder":

39 Østre Landsret har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 13 B d punkt 6 ska tolkas så att pensionskassor sådana som de i det nationella målet, vilka har de kännetecken som beskrivs i frågan, omfattas av begreppet "särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna" i den mening som avses i nämnda bestämmelse.

40 Domstolen erinrar inledningsvis om att det framgår av fast rättspraxis att även om undantagen från skatteplikt i bland annat artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet utgör

självständiga unionsrättsliga begrepp som i princip måste ges en gemensam definition för att undvika skillnader mellan medlemsstaterna vid tillämpningen av mervärdesskattessystemet, kan detta dock inte anses gälla när lagstiftaren har överlämnat åt medlemsstaterna att definiera vissa termer i ett undantag (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 maj 2006 i mål C-169/04, *Abbey National*, REG 2006, s. I-4027, punkterna 38 och 39, *JP Morgan Fleming*, punkterna 19 och 20, och av den 7 mars 2013 i mål C-424/11, *Wheels Common Investment Fund Trustees m.fl.*, nedan kallad domen i målet *Wheels*, punkt 16). Artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet ger medlemsstaterna rätt att definiera begreppet "särskilda investeringsfonder" (domen i det ovannämnda målet *Wheels*, punkt 16).

41 Medlemsstaternas rätt att definiera begrepp begränsas dock av förbudet mot att inskränka de begrepp i undantaget som har använts av unionslagstiftaren (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen *JP Morgan Fleming*, punkt 21 och *Wheels*, punkt 17). En medlemsstat kan framför allt inte i strid med själva ordalydelsen i begreppet "särskilda investeringsfonder" bland de särskilda investeringsfonderna välja ut dem som ska eller inte ska omfattas av undantaget. Dessa bestämmelser innebär således endast att medlemsstaterna har befogenhet att i sin interna rättsordning definiera vilka fonder som omfattas av begreppet "särskilda investeringsfonder" (se, för ett liknande resonemang, domarna i målen *JP Morgan Fleming*, punkterna 41–43 och *Wheels*, punkt 17).

42 Denna befogenhet att definiera ska också utövas med iakttagande av de syften som eftersträvas med sjätte direktivet samt principen om skatteneutralitet, vilken ligger till grund för det gemensamma systemet för mervärdesskatt (se, för ett liknande resonemang, domarna i målen *JP Morgan Fleming*, punkterna 22 och 43 och *Wheels*, punkt 18).

43 Domstolen erinrar härvidlag om att syftet med undantaget från skatteplikt för transaktioner som är knutna till förvaltningen av särskilda investeringsfonder framför allt är att underlätta för investerare att placera medel i värdepapper via investeringsföretag, genom att ta bort kostnaderna för mervärdesskatt. Därigenom säkerställs den skattemässiga neutraliteten i det gemensamma systemet för mervärdesskatt när det gäller valet mellan direkta investeringar i värdepapper och investeringar via företag för kollektiva investeringar (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda målen *Abbey National*, punkt 62, *JP Morgan Fleming*, punkt 45, *Wheels*, punkt 19 och dom av den 7 mars 2013 i mål C-275/11, *GfBk*, punkt 30).

44 Vad särskilt gäller principen om skatteneutralitet utgör denna princip hinder för att näringsidkare som genomför samma transaktioner behandlas på olika sätt i mervärdesskattehanseende (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen *Abbey National*, punkt 56, *JP Morgan Fleming*, punkt 29, och *Wheels*, punkt 20).

45 Det ska således fastställas huruvida pensionskassor sådana som de i det nationella målet vid tillämpning av sjätte direktivet utgör "särskilda investeringsfonder" i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i detta direktiv.

46 Domstolen erinrar om att fonder i form av kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper i den mening som avses i direktiv 85/611 utgör särskilda investeringsfonder (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 19 juli 2012 i mål C-44/11, *Deutsche Bank*, punkterna 31 och 32, och domen i det ovannämnda målet *Wheels*, punkt 23).

47 Vidare ska även sådana fonder anses utgöra särskilda investeringsfonder som, utan att vara företag för kollektiva investeringar i den mening som avses i direktiv 85/611, har likadana egenskaper som de sistnämnda och således utför samma transaktioner, eller åtminstone har så liknade drag att de kan anses konkurrera med dessa (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen *Abbey National*, punkterna 53–56, *JP Morgan Fleming*, punkterna 48–51,

och Wheels, punkt 24).

48 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 51 i sitt förslag till avgörande är det ostridigt att tjänstepensionsfonder sådana som de i det nationella målet inte omfattas av direktiv 85/611. Det ska emellertid prövas om sådana fonder kan jämföras med de som omfattas av direktivet och som de kan anses konkurrera med.

49 Det framgår av artikel 1.2 i direktiv 85/611 att detta direktiv gäller för fondföretag som har till enda syfte att företa kollektiva investeringar i värdepapper och/eller andra likvida finansiella tillgångar med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning och vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, med medel ur företagets tillgångar.

50 Det är fråga om många företag där många investeringar samlas och fördelas över ett antal olika värdepapper, vilka kan förvaltas effektivt, så att resultatet optimeras och där enskilda investeringar kan vara förhållandevis blygsamma. Dessa fonder förvaltar sina investeringar i eget namn och för egen räkning, medan varje investerare äger en andel av fonden men inte fondens investeringar som sådana (domen i det ovannämnda målet Deutsche Bank, punkt 33).

51 Det avgörande kriteriet för en särskild investeringsfond är att flera kunders tillgångar samlas, vilket gör det möjligt att sprida risken för dessa kunder på olika värdepapper. Enligt de upplysningar som har tillhandahållits av Østre Landsret förefaller det vara så i det nationella målet, eftersom den andra och tredje pelaren i det danska pensionssystemet finansieras av de personer som ska få pensionen utbetald. Østre Landsret har dessutom påpekat under c i den första frågan att tillgångarna fördelas utifrån en princip om riskspridning och under a i samma fråga att pensionskunderna bär risken för investeringen.

52 Det ska i detta sammanhang göras en åtskillnad mellan de investeringsfonder som avses i det nationella målet och de som avsågs i domen i det ovannämnda målet Wheels. I sistnämnda mål bar inte pensionskunderna risken för förvaltningen av den investeringsfond i vilken pensionsplanens tillgångar var sammanförda, eftersom pensionen bestämts i förväg på grundval av anställningstiden hos arbetsgivaren och lönens storlek och eftersom arbetsgivarens inbetalningar till tjänstepensionsplanen utgör ett sätt för denne att uppfylla sina lagstadgade skyldigheter gentemot sina anställda (se domen i det ovannämnda målet Wheels, punkterna 27–29). Såsom påpekats i punkt 51 i denna dom finansieras däremot de pensionsordningar som avses i det nationella målet av de personer som ska få pensionen utbetald liksom det är dessa personer som bär investeringsrisken.

53 För frågan om ett fondföretag utgör en särskild investeringsfond saknar det betydelse att arbetsgivaren betalar avgifterna. Arbetsgivaren kan således vara skyldig att överföra ett belopp som motsvarar arbetstagarnas avgifter till pensionskassan. Ett sådant materiellt mellanled påverkar inte den omständigheten att bidragen sammanförs på pensionskundernas vägnar med tillgångar som ska anses tillhöra arbetstagarna på grund av det arbete de har utfört och att pensionskunderna bär risken för de investeringar som görs. Østre Landsret har påpekat under b i den första frågan att arbetsgivaren inte är skyldig att göra kompletterande inbetalningar för att säkra pensionskunderna en viss avkastning.

54 Den omständigheten att inbetalningarnas storlek till pensionskassan beror på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter saknar även den betydelse. Detta förhållande påverkar nämligen inte den omständigheten att avgiften betalas av arbetsgivaren eller åtminstone i dennes namn och på dennes vägnar eller av att arbetstagaren får tillgodogöra sig avkastningen på sina investeringar, liksom att vederbörande bär risken för dessa. Det saknar vidare betydelse att arbetstagarna kan göra kompletterande inbetalningar eller att andra personer kan betala till

pensionskassan i form av individuellt pensionssparande.

55 De sätt på vilka pensionskunderna får utbetalt sitt sparande vid pensionstidpunkten, antingen i form av en kapitalpension eller en livränta, påverkar inte heller de väsentliga kännetecknen hos det sparande som görs i pensionsfonden. Det är således fråga om skilda metoder för att beräkna sparandet och ett byte mellan olika alternativ kan ske genom en enkel ekonomisk transaktion, såsom generaladvokaten påpekade i punkt 59 i förslaget till avgörande.

56 Till skillnad från vad den danska regeringen har gjort gällande har den omständigheten att avgiften inte kan dras av under inkomst av tjänst ingen betydelse för huruvida pensionskassornas verksamhet är undantagen från skyldigheten att erlagga mervärdesskatt eller inte. En nationell lagstiftning på inkomstskatteområdet kan nämligen inte påverka den enhetliga karaktären av de unionsrättsliga bestämmelserna om undantag från skyldigheten att erlagga mervärdesskatt.

57 Slutligen påverkar inte den omständigheten att det föreligger ett inslag av försäkring de väsentliga kännetecknen hos avgifterna till pensionskassorna eftersom detta inslag är av underordnad karaktär.

58 I detta avseende har domstolen redan uttalat att det föreligger en enda tjänst, bland annat när en del ska anses utgöra den huvudsakliga tjänsten, medan en annan del ska anses som en underordnad tjänst vilken skattemässigt ska behandlas på samma sätt som den huvudsakliga tjänsten (domen i det ovannämnda målet Deutsche Bank, punkt 19 och där angiven rättspraxis). Så är även fallet när två eller flera delar eller handlingar som en beskattningsbar person utför har ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda ekonomiskt tillhandahållande och att det därför vore konstlat att skilja dem åt (se domen i det ovannämnda målet Deutsche Bank, punkt 21 och där angiven rättspraxis).

59 Det följer av samtliga överväganden ovan att den första frågan ska besvaras som följer. Artikel 13 B d punkt 6 ska tolkas så att pensionskassor sådana som de i det nationella målet kan omfattas av denna bestämmelse när de finansieras av de personer som ska få pensionerna utbetalda, när sparandet investeras utifrån en princip om riskspridning och när investeringsrisken bärs av pensionskunderna. Det saknar härvidlag betydelse att avgifterna betalas in av arbetsgivaren, att deras storlek beror på kollektivavtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare, att de sätt som pensionen betalas ut på kan variera, att avgifterna ger rätt till avdrag enligt bestämmelserna om inkomstskatt eller att det är möjligt att komplettera pensionen med ett underordnat försäkringsinslag.

Den andra frågan avseende begreppet "särskilda investeringsfonder"

60 Østre Landsret har ställt den andra frågan i syfte att få klarhet i huruvida artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet ska tolkas så att begreppet "särskilda investeringsfonder" i denna bestämmelse omfattar en tjänst av sådant slag som i det nationella målet.

61 Artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet innehåller inte någon definition av begreppet "särskild investeringsfond". Begreppet ska därför tolkas mot bakgrund av sammanhanget, ändamålen och systematiken i direktivet, med särskild hänsyn tagen till ratio legis i fråga om undantaget i bestämmelsen (se domen i det ovannämnda målet Abbey National, punkt 59).

62 Såsom domstolen erinrade om i punkt 43 i denna dom är för det första syftet med undantag för transaktioner som har samband med förvaltningen av särskilda investeringsfonder bland annat att underlätta för investerare att placera medel i värdepapper via fondföretag.

63 För det andra erinras om att artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet enligt ordalydelsen i

princip inte utesluter att förvaltningen av de särskilda investeringsfonderna delas upp i från varandra skilda tjänster som därmed kan innefattas i begreppet förvaltning av särskilda investeringsfonder, i den mening som avses i denna bestämmelse, och därmed omfattas av det undantag från skatteplikt som föreskrivs däri, även om de tillhandahålls av tredje man (domen i det ovannämnda målen Abbey National, punkt 67 och GfBk, punkt 28).

64 För det tredje erinras om att i enlighet med principen om skatteneutralitet måste aktörerna kunna välja den organisationsmodell som ur rent ekonomisk synvinkel passar dem bäst, utan att därvid riskera att deras transaktioner inte omfattas av det undantag från skatteplikt som föreskrivs i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet (domen i det ovannämnda målet Abbey National, punkt 68 och GfBk, punkt 31).

65 Domstolen har för det fjärde uttalat att de transaktioner som avses med detta undantag är de som är specifika för verksamheten i företag för kollektiva investeringar (se domen i det ovannämnda målet Abbey National, punkt 63). Vad särskilt avser förvaltningstjänster som tillhandahålls av en extern förvaltare har domstolen uttalat att dessa transaktioner emellertid, vid en helhetsbedömning, måste anses utgöra en avgränsad enhet och bestå av funktioner som är specifika och väsentliga för förvaltningen av särskilda investeringsfonder (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Abbey National, punkterna 70–72, och GfBk, punkt 21).

66 Förutom portföljförvaltningsfunktionen omfattas funktionerna avseende administrering av företagen för kollektiva placeringar, såsom de som anges i bilaga II till direktiv 85/611 under rubriken "Administration", vilka utgör funktioner som är specifika för företag för kollektiva investeringar (se domen i det ovannämnda målet Abbey National, punkt 64 och GfBk, punkt 22).

67 Den omständigheten att rådgivning och upplysning inte uppräknas i bilaga II till direktiv 85/611 hindrar emellertid inte att dessa tjänster kan anses ingå bland de specifika tjänster som ingår i "förvaltning" av en särskild investeringsfond, i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet, eftersom det i artikel 5.2 i direktiv 85/611 betonas att förteckningen i nämnda bilaga "inte är uttömmande" (domen i det ovannämnda målet GfBk, punkt 25).

68 Domstolen har redan funnit att tjänster såsom beräkning av avkastningen och värdet på andelarna eller aktierna i fonden, värdering av tillgångarna, bokföring, förberedelse av översikt angående inkomstutdelning, sammanställning av uppgifter för periodiska räkenskaper och deklarationer avseende skatt, statistik och mervärdeskatt samt sammanställning av avkastningsprognoser, omfattas av begreppet "förvaltning" av en särskild investeringsfond i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet (se domen i det ovannämnda målet GfBk, punkt 27).

69 Den omständigheten att tjänsterna tillhandahålls av tredje man medför inte några juridiska och ekonomiska förändringar för fonden och hindrar inte heller att dessa tjänster kan anses omfattas av begreppet "förvaltning" av en särskild investeringsfond i den mening som avses i denna bestämmelse (domen i det ovannämnda målet GfBk, punkt 26).

70 De tjänster där det är tvistigt huruvida de är undantagna från skyldigheten att erlagga mervärdeskatt har beskrivits i punkt 35 i denna dom. Vissa av dessa tjänster förefaller inte att ha en rent teknisk karaktär, men de genomför pensionskundernas rättigheter i förhållande till pensionskassorna genom att upprätta konton i pensionskassornas system och genom att gottskriva dessa konton inbetalda avgifter. Dessa tjänster, att gottskriva pensionskundernas konton, förefaller att innebära att den fordran som arbetstagaren har i förhållande till sin arbetsgivare ändras till en fordran mot pensionskassan.

71 Under dessa omständigheter är tjänster rörande gottskrivning av konton av avgörande betydelse för förvaltningen av en särskild investeringsfond.

72 Principen om skatteneutralitet styrker denna slutsats. Om dessa tjänster skulle omfattas av mervärdeskatt när de tillhandahålls av tredje man, innebär det nämligen att de pensionskassor som har valt att själva gottskriva de avgifter som inbetalas av pensionskunderna, favoriseras i förhållande till de pensionskassor som har valt att anlita tredje man, även om anlitan av en underleverantör för dessa tjänster kan uppvisa effektivitetsfördelar för pensionskassorna och därmed för deras kunder (se, för ett liknade resonemang, domen i det ovannämnda målet GfBk, punkt 31).

73 Vad beträffar de andra tjänster som anges i punkt 35 i denna dom förefaller det huvudsakligen vara fråga om bokföring och kontoupplýsningar vilka anges i bilaga II till direktiv 85/611.

74 Vad beträffar tjänster sådana som de i det nationella målet förefaller det vid första påseende vara betydelsefullt – för den som för kundernas konton – att administrera de nödvändiga upplýsningar som mottas från arbetsgivarna och att avgöra om inbetalda belopp är otillräckliga. Den som för dessa konton förefaller vidare vara mest lämpad att fastställa det belopp som arbetsgivarna ännu inte betalat in till pensionskassorna och att skicka ut kontoutdrag.

75 Det ankommer emellertid på Østre Landsret, som förfogar över samtliga upplýsningar som gör det möjligt att analysera varje transaktion i det nationella målet, att pröva om dessa transaktioner omfattas av begreppet "förvaltning av särskilda pensionsfonder" i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet i enlighet med den tolkning som gjorts i denna dom.

76 Mot bakgrund av samtliga dessa överväganden ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet ska tolkas så att begreppet "förvaltning av särskilda investeringsfonder" i den mening som avses i denna bestämmelse omfattar tjänster genom vilka ett pensionsinstitut tillvaratar rättigheter för pensionskunder i en pensionskassa genom att upprätta konton och genom att gottskriva inbetalda avgifter på pensionskundernas konton i pensionsordningen. Begreppet omfattar även bokföringstjänster och kontoupplýsningstjänster sådana som de som anges i bilaga II till direktiv 85/611.

Den tredje och fjärde frågan avseende bland annat betalningar och överföringar

77 Østre Landsret har ställt den tredje och den fjärde frågan, som ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet ska tolkas så att det undantag från skyldigheten att erlagga mervärdsskatt för transaktioner rörande betalningar eller överföringar som föreskrivs i denna bestämmelse omfattar en tjänst, såsom den i det nationella målet, rörande inbetalningar av avgifter till en pensionskassa och huruvida en sådan tjänst ska betraktas som en enda tjänst eller som en samling av särskilda tjänster som ska bedömas var för sig.

78 Domstolen erinrar om att transaktioner som är undantagna från skatteplikt enligt artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet definieras utifrån vilken slags tillhandahållanden av tjänster som är i fråga, och inte på grundval av vem som är tillhandahållare eller mottagare av tjänsten (se domen i det ovannämnda målet SDC, punkterna 32 och 56, och dom av den 28 oktober 2010 i mål C-175/09, Axa UK, REU 2010, s. I?10701, punkt 26). Undantaget från skatteplikt villkoras alltså inte av att transaktionerna genomförs av en viss typ av institut eller juridisk person, under förutsättning att de aktuella transaktionerna omfattas av området för finansiella transaktioner (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen SDC, punkt 38, och Axa UK, punkt 26).

79 Domstolen har slagit fast att en överföring är en transaktion som består i att verkställa en order att överföra ett penningbelopp från ett bankkonto till ett annat. Den kännetecknas i synnerhet av att den medför en förändring i den befintliga rättsliga och ekonomiska situationen mellan betalaren och mottagaren, för det första, och mellan dessa och deras respektive bank och i förekommande fall mellan bankerna, för det andra. Dessutom är den enda transaktion som medför denna ändring överföringen av medel mellan bankkontona, oberoende av anledning (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet SDC, punkt 53, och dom av den 28 juli 2011 i mål C-350/10, Nordea Pankki Suomi, REU 2011, s. I-7359, punkt 25).

80 Denna tolkning avser inte de sätt på vilka överföringar kan göras, eftersom dessa kan göras bokföringsmässigt. Så skulle kunna vara fallet för överföringar mellan kunder i samma kreditinstitut eller mellan konton som tillhör samma person, då denna person är så väl ordergivare som mottagare. Vid förhandlingen har ATP påpekat att även om överföringen av ett belopp från ett transaktionskonto till ett sparkonto, som båda tillhör samma person, inte ändrar vare sig vem som är fordringshavare eller fordringens belopp, ändras villkoren för fordringen i förhållande till kreditinstitutet. Denna överföring mellan två konton, som tillhör samma person, sker genom bokföring på kontona, och från vilken tidpunkt nya villkor gäller för fordringen.

81 Sådana transaktioner utgör, antingen de sker genom överföringar i anslutning till överföring av ett belopp eller bokföringsmässigt, tjänster som omfattas av undantaget från skatteplikt i artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet.

82 Såsom har erinrats om i punkt 70 i denna dom förefaller vissa av de tjänster där undantaget från skatteplikt är omtvistat i det nationella målet, såsom transaktioner avseende gottskrivning av pensionskundernas konton, inte att ha rent teknisk karaktär, men förefaller att genomföra pensionskundernas rättigheter mot pensionskassorna genom att de ändrar den fordran som arbetstagaren har mot sin arbetsgivare till en fordran mot den pensionskassa i vilken vederbörande är kund.

83 Det ankommer dock på Østre Landsret, som förfogar över samtliga upplysningar för att kunna bedöma de berörda transaktionerna, att pröva om dessa tjänster utgör tjänster som omfattas av undantaget från skatteplikt i artikel 13 B d punkt 3 enligt den tolkning av bestämmelsen som gjorts i denna dom.

84 Det ankommer likaså på Østre Landsret att pröva om de andra tjänster som ATP tillhandahåller, vilka angetts i punkt 58 i denna dom, har ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda ekonomiskt tillhandahållande och att det därför vore konstlat att skilja dem åt

85 Mot bakgrund av dessa överväganden ska den tredje och den fjärde frågan besvaras enligt följande. Artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet ska tolkas så att det undantag från skyldigheten att erlagga mervärdesskatt för transaktioner avseende betalningar och överföringar, som föreskrivs i bestämmelsen, ska tillämpas på tjänster genom vilka ett institut tillvaratar rättigheter för pensionskunderna i en pensionskassa genom att upprätta konton för dessa kunder i pensionsordningens system och genom att gottskriva dessa kunders avgifter på deras konton, samt på transaktioner, vilka är underordnade i förhållande till dessa tjänster, eller som tillsammans med dessa utgör ett enda ekonomiskt tillhandahållande.

86 Med hänsyn till svaret på den tredje och den fjärde frågan saknas anledning av besvara den femte frågan.

Rättegångskostnader

87 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

1) Artikel 13 B d punkt 6 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund ska tolkas så att pensionskassor sådana som de i det nationella målet kan omfattas av denna bestämmelse när de finansieras av de personer som ska få pensionerna utbetalda, när sparmedlen investeras utifrån en princip om riskspridning och när investeringsrisken bärs av pensionskunderna. Det saknar härvidlag betydelse att avgifterna betalas in av arbetsgivaren, att deras storlek beror på kollektivavtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare, att de sätt som pensionen betalas ut på kan variera, att avgifterna ger rätt till avdrag enligt bestämmelserna om inkomstskatt eller att det är möjligt att komplettera pensionen med ett underordnat försäkringsinslag.

2) Artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet 77/388 ska tolkas så att begreppet ”förvaltning av särskilda investeringsfonder” i den mening som avses i denna bestämmelse omfattar tjänster genom vilka ett institut tillvaratar rättigheter för pensionskunder i en pensionskassa genom att upprätta konton och genom att gottskriva inbetalda avgifter på pensionskundernas konton i pensionsordningen. Begreppet omfattar även bokföringstjänster och kontoupplysningstjänster sådana som de som anges i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdedepapper (fondföretag), i ändrad lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/107/EG och 2001/108/EG av den 21 januari 2002.

3) Artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet 77/388 ska tolkas så att det undantag från skyldigheten att erlagga mervärdesskatt för transaktioner avseende betalningar och överföringar, som föreskrivs i bestämmelsen, ska tillämpas på tjänster genom vilka ett institut tillvaratar rättigheter för pensionskunderna i en pensionskassa genom att upprätta konton för dessa kunder i pensionsordningens system och genom att gottskriva dessa kunders avgifter på deras konton, samt på transaktioner, vilka är underordnade i förhållande till dessa tjänster, eller som tillsammans med dessa utgör ett enda ekonomiskt tillhandahållande.

Underskrifter

* Rättegångsspråk: danska.